

Regeringens proposition

1984/85: 135

om statlig driftersättning enligt samarbetsavtal om läkarutbildning och forskning, m.m.;

beslutad den 21 februari 1985.

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

INGVAR CARLSSON

G. SIGURDSEN

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att regeringen bemyndigas att iklåda staten en ekonomisk förpliktelse att betala ut 845 milj. kr. enligt en överenskommelse om driftersättning för år 1985 för läkarutbildning och forskning.

Vidare föreslås att riksdagen under femte huvudtiteln för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 1 100 025 000 kr. till Bidrag till undervisningssjukhus m.m.

SOCIALDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1985-02-21

Närvarande: statsrådet I. Carlsson, ordförande, och statsråden Lundkvist, Sigurdsen, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Andersson, Boström, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Thunborg, Wickbom

Föredragande: statsrådet Sigurdsen

Proposition om statlig driftersättning enligt samarbetsavtal om läkarutbildning och forskning, m.m.

I prop. 1984/85:100 (bil. 7) har regeringen föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, till Bidrag till undervisningssjukhus m.m. för budgetåret 1985/86 beräkna ett förslagsanslag av 1 015 025 000 kr.

Jag anhåller om att nu få ta upp denna anslagsfråga.

FEMTE HUVUDTITELN

E. Hälso- och sjukvård m.m.

E 23. Bidrag till undervisningssjukhus m.m.

1983/84	Utgift	1 239 926 385 ¹
1984/85	Anslag	1 015 025 000 ¹
1985/86	Förslag	1 100 025 000

¹ Anslagen Bidrag till kommunala undervisningssjukhus och Bidrag till pensioner för vissa provinsialläkare.

Från anslaget utgår drift- och investeringsersättningar till huvudmännen för de kommunala undervisningssjukhusen enligt avtal om samarbete om läkarutbildning och forskning inom de kliniska ämnesområdena (prop. 1984/85:28, SoU 7, rskr 69).

Ersättning utgår även till viss annan verksamhet inom undervisningssjukhusens områden m.m.

Från anslaget utgår även ersättning till landstingskommunerna och Gotlands kommun enligt överenskommelse mellan staten och dessa lands-

tingskommuner/kommuner om deras övertagande av statens ansvar för provinsialläkarnas pensionering (prop. 1972:50, SoU 17, rskr 169). Överenskommelsen innebar att berörda sjukvårdshuvudmän tog över ansvaret för provinsialläkarnas pensionering utom när det gällde vissa provinsialläkare som behöll sin pensionsrätt enligt statens allmänna pensionsreglemente. Staten ersätter huvudmännen för deras åtaganden genom dels ett engångsbelopp motsvarande pensionsskulder, dels årliga bidrag.

Nämnden för undervisningssjukhusens utbyggande (NUU)

Avtal om samarbete om läkarutbildning och forskning har träffats med vissa sjukvårdshuvudmän att gälla fr.o.m. år 1984 (prop. 1984/85:28, SoU 7, rskr 69). Drift- och investeringsersättningar utgår enligt samarbetsavtalet och enligt särskilda överenskommelser om driftersättning till Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Malmöhus, Västerbottens och Göteborgs och Bohus läns landstingskommuner samt Malmö och Göteborgs kommuner för åtaganden vad gäller den grundläggande högskoleutbildningen på läkarlinjen inom de medicinskt kliniska ämnesområdena samt forskarutbildning och forskning inom dessa områden.

Samarbetsavtalet innehåller för alla utbildningsorter gemensamma bestämmelser för samarbetet mellan staten och berörda landstingskommuner/kommuner. Härutöver har träffats åtta ortsvisa avtal om läkarutbildning och forskning i Stockholm, Uppsala, Linköping, Lund, Malmö, Göteborg (två avtal) och Umeå. De ortsvisa avtalen har träffats på grundval av samarbetsavtalet och innehåller lokalt anpassade villkor för samarbetet. De flesta av dessa avtal innebär bl.a. att huvuddelen av reglerna i samarbetsavtalet skall tillämpas även beträffande viss icke klinisk medicinsk och odontologisk verksamhet som är förlagd till lokaler vid undervisningssjukhusen liksom för utbildningen i logopedi på logopedlinjen i Stockholm, Lund och Göteborg samt för de kliniska delarna av den statliga sjukgymnastutbildningen i Stockholm och Lund.

Övergångsbidrag till Stockholms och Uppsala läns landstingskommuner med anledning av att de övertagit huvudmannaskapet för Karolinska sjukhuset i Solna resp. Akademiska sjukhuset i Uppsala (prop. 1980/81:95, SoU 27, rskr 279 och prop. 1981/82:145, SoU 40, rskr 267) utgår också från detta anslag. Detsamma gäller bidrag till Een-Holmgren Ortopediska AB för driften av ett protesforskningslaboratorium vid Karolinska sjukhuset (prop. 1980/81:95 s 19).

Från anslaget utgår också investeringsersättningar för hela den verkliga kostnaden för byggnadsarbeten inom sådana lokaler i sjukhusbyggnader som enligt särskilda avtal upplåtits för följande statliga verksamheter.

1. Sjukgymnastutbildningen i Stockholm och Lund.
2. Statens rättsläkarstationer i Linköping, Lund, Göteborg och Umeå.
3. Statens rättskemiska laboratorium i Linköping.

4. Institutionen för medicinsk teknik vid universitetet i Linköping.
5. Huvuddelen av den odontologiska verksamheten vid universitetet i Umeå.

Driftersättningarna uppgick för år 1984 enligt träffad överenskommelse till sammanlagt 810 milj. kr.

Övergångsbidragen enligt uppgörelserna om ändrat huvudmannaskap för Karolinska sjukhuset och Akademiska sjukhuset är angivna i prisläget juli 1981. Med beaktande av indexökningen till och med juli 1984 samt av bidraget till Ecn-Holmgren Ortopediska AB, som enligt avtal utgår med 1 milj. kr. årligen, uppgår medelsbehovet till ca 170 milj. kr.

Investeringsersättningar har under de senaste tre budgetåren betalats ut med i genomsnitt drygt 70 milj. kr. per år. Härtill kommer sådana ersättningar som avser investeringar för statlig verksamhet som enligt särskilda avtal är förlagd till lokaler inom sjukhusbyggnader.

De bestämmelser om statlig investeringsersättning som gäller enligt samarbetsavtalet bygger i allt väsentligt på ett förslag till ändring av tidigare regler som NUU lade fram hösten 1981 i syfte bl.a. att åstadkomma förenklingar i såväl statens som sjukvårdshuvudmännens administrativa arbete (prop. 1981/82:145, s 15). De nya bestämmelserna innebär jämfört med en fortsatt tillämpning av tidigare regler ett minskat medelsbehov. Med beaktande härav samt av kostnaderna för bl.a. planerade ombyggnadsarbeten för den odontologiska verksamheten i Umeå samt för anskaffning av viss inredning och utrustning för denna verksamhet uppskattar NUU medelsbehovet för investeringsersättningar till ca 75 milj. kr.

Sammanfattningsvis uppskattar NUU således att det för budgetåret 1985/86 erfordras sammanlagt 1 055 milj. kr. i 1984 års kostnadsläge.

Föredragandens överväganden

Såsom jag redovisade i prop. 1984/85:28 (SoU 7, rskr 69) har statens förhandlingsnämnd träffat ett avtal om samarbete om läkarutbildning och forskning (samarbetsavtalet) och överenskommelser om driftersättning för år 1984 m.m. med Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Malmöhus, Göteborgs och Bohus samt Västerbottens läns landstingskommuner ävensom Malmö och Göteborgs kommuner. Vidare föreligger åtta ortsvisa avtal.

Uppgårelsen har godkänts av regeringen den 14 februari 1985. Den innebär bl.a. att driftersättningen för år 1984 uppgick till sammanlagt 810 milj. kr. Det bör även nämnas att avtalet bl.a. innehåller att statlig investeringsersättning för utrustningskostnader skall utgå endast för anskaffning av artiklar för vilka kostnaden i varje enskilt fall överstiger 20 000 kr.

Jag räknade i budgetpropositionen 1985 med att en överenskommelse om driftersättningar för tiden efter år 1984 skulle kunna redovisas i en

proposition till riksdagen senare under riksmötet (prop. 1984/85:100 bil. 7 s. 109).

Statens förhandlingsnämnd har överlämnat protokoll, fört vid förhandlingar den 6 februari 1985 mellan förhandlingsnämnden och företrädare för vissa landstingskommuner/kommuner om driftersättning för år 1985 för läkarutbildning och forskning. Enligt överenskommelsen, som gäller under förbehåll av godkännande av regeringen samt berörda landstingskommuner och kommuner, skall statlig driftersättning utgå med sammanlagt 845 milj. kr. för år 1985. Vidare har parterna enats om att förutnämnda ersättning för utrustningsanskaffning från och med den 1 januari 1985 skall utgå endast när kostnaden överstiger 50 000 kr per artikel.

Driftersättningsbeloppet är 35 milj. kr. högre än vad som utgick för år 1984. Det har fastställts med utgångspunkt i regeringens mål för prisutvecklingen under år 1985. Vidare har hänsyn tagits till effekten av nyssnämnda höjning av beloppsgränsen för utrustning vid vilken statlig investeringsersättning kan utgå. Sistnämnda ändring föranleds av den översyn av regelsystemet som parterna i samband med förhandlingarna om samarbetsavtalet förklarade sig eniga om att fortsätta.

Jag anser att överenskommelsen bör godkännas för statens del. Regeringen bör utverka riksdagens bemyndigande att ikläda staten de ekonomiska förpliktelser som följer av överenskommelsen.

Regeringen har den 7 februari 1985 föreskrivit att överenskommelsen skall tillämpas i avvaktan på regeringens slutliga beslut i ärendet samt uppdragit åt nämnden för undervisningssjukhusens utbyggande (NUU) att a conto betala ut statliga driftersättningar i enlighet med överenskommelsen.

I likhet med NUU beräknar jag sammanlagt ca 170 milj. kr. för övergångsbidrag för Karolinska sjukhuset i Solna och Akademiska sjukhuset i Uppsala. Vidare beräknar jag ca 70 milj. kr. för investeringsersättningar under budgetåret 1985/86. Jag har då även tagit hänsyn till det statliga bidraget till Een-Holmgren Ortopediska AB. Jag beräknar sålunda det sammanlagda medelsbehovet i denna del till ca 1 085 milj. kr.

Socialstyrelsen har beräknat medelsbehovet för pensioner till provinsialläkarna för budgetåret 1985/86 till 15 025 000 kr. Jag godtar detta vid min medelsberäkning.

Det sammanlagda medelsbehovet under anslaget blir 1 100 025 000 kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att i enlighet med vad jag anfört ikläda staten den ekonomiska förpliktelsen att betala ut 845 000 000 kr. enligt överenskommelsen om driftersättning för år 1985 för läkarutbildning och forskning.
2. till *Bidrag till undervisningssjukhus m.m.* för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 1 100 025 000 kr.

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.